

Activitate de învățare pentru *Educație civică*, clasa a III-a *Raporturile noastre cu animalele*

Exemplu propus de Angela Teșileanu

Contextul de învățare

Activitatea de învățare este realizată în contextul temei referitoare la raporturile omului cu animalele.

Timp de lucru

1-2 ore

Sarcini de lucru

I. Sarcinile de lucru sunt adresate întregii clase; acestea constau în întrebări adresate elevilor și în purtarea unor discuții cu elevii, pornind de la citirea unei povestiri. Sarcinile de lucru vizează dobândirea de către elevi a unor competențe specifice; acestea sunt menționate explicit.

În exemplul prezentat, textul citit elevilor redă o întâmplare petrecută în realitate și reprezintă o adaptare după povestirea *The true story of a mutt, a marine and a miracle*¹ consemnată de maiorul Briann Denis. Este utilizată o metodă de gândire critică, *realizarea lecției pe baza unui text narativ*, care presupune citirea povestirii împărțită în paragrafe; după fiecare paragraf citit, elevii răspund sarcinilor de lucru.

Cadrul didactic le cere elevilor să asculte primul fragment de text.

Denis face parte dintr-o unitate specială a armatei americane care îi antrenează pe soldații irakieni. Munca nu e ușoară în deșert. Denis închide ochii și visează la mirosul oceanului. Ceva umed îi atinge mâna.

– De unde ai apărut?

Cățelul slăbănog îl privește atent și dă din coadă. Denis îi vorbește. Împarte cu el rația de seară. Când face de gardă, cățelul îi ține companie. După orele de instrucție, se joacă. O săptămână trece ca o clipă.

– Rămâi cu bine, amice.

Denis se urcă în blindat cu inima strânsă. Regulamentul îi interzice să ia cățelul.

După lectura textului, elevii răspund oral la întrebări (CS 2.1):

- Cum caracterizați relația dintre Denis și cățel?
- Ce decizie ia Denis atunci când părăsește locul de antrenament, continuând misiunea pe care o are? De ce credeți că a decis astfel?
- De ce credeți că Denis s-a urcat în blindat *cu inima strânsă*?
- Voi cum ați fi procedat dacă ați fi fost în locul lui Denis?
- Ce credeți că a simțit cățelul?
- Ce credeți că s-a întâmplat în continuare?

Cadrul didactic le citește elevilor cel de-al doilea fragment de text:

Două zile mai târziu, cățelul e la ușa lui Denis. A străbătut 100 de kilometri prin deșert. Lui Denis nu-i vine să creadă.

¹ Adaptarea este realizată de Ligia Sarivan.

După lectura textului, cadrul didactic discută cu elevii pornind de la următoarele întrebări (CS 2.1):

- Ce vă surprinde în textul citit?
- Prin ce termen cheie ați caracteriza cățelul?
- Ce credeți că s-a întâmplat în continuare?

Cadrul didactic le citește elevilor cel de-al treilea fragment de text:

Cățelul de pripas are un nume: Denis îl strigă *Nubs*. A primit o zgardă, o păturică și un coteț în interiorul unității. Va sta aici până se rezolvă transportul său în America. Denis s-a decis să-l adopte și a scris acasă pentru ajutor. Avionul e scump, dar în câteva zile s-au strâns banii necesari.

- Sezi!

Nubs stă ascultător la poza pentru documentul de călătorie.

Denis e puțin trist: se desparte pentru un timp de prietenul lui.

- Să fii cuminte. Misiunea mea aici nu s-a terminat. Dar peste o lună ne vedem. Îți promit.

Treizeci de zile mai târziu, cei doi prieteni s-au reîntâlnit. Primul lucru pe care l-au făcut împreună a fost o plimbare pe malul oceanului!

După lectura textului, cadrul didactic poartă cu elevii discuții pornind de la întrebări (CS 2.2):

- Ce decizie ia Denis cu privire la cățel?
- De ce credeți că a procedat astfel? Putea să procedeze altfel decât a făcut?
- Voi ce decizie ați fi luat?
- Cum puteți caracteriza relația dintre Denis și cățel în noile împrejurări?
- Propuneți un termen cheie pentru întâmplarea prezentată de text.
- Ați întâlnit o întâmplare asemănătoare cu cea la care face referire textul? Dați un exemplu.

Lectura textului poate fi urmată de vizionarea unui scurt film care poate fi accesat la adresa: <http://wn.com/nubs>, de exemplu:

- *Nubs: The True Story of a Mutt, a Marine & a Miracle on TODAY*
- *Brian Dennis and Nubs on Ellen*.

Filmele prezintă interviuri (în limba engleză) despre întâmplarea trăită de Denis și de cățelul Nubs. Chiar și în absența unei traduceri, filmul poate fi urmărit ușor datorită prezentării unor secvențe care exemplifică evenimentele.

Sarcina de lucru frontală pentru elevi pornind de la filmul urmărit este următoarea:

- Ce vă „spun” imaginile despre relația dintre Denis și cățel? (CS 2.2)

II. Sarcini de lucru individuale, pe perechi, frontale cu întreaga clasă (este utilizată metoda *think-pair-share – Gândiți-Lucrați în perechi-Comunicați*). Elevii reflectează individual la întâmplarea reală prezentată în povestire și completează, pe caietele lor, următoarele două enunțuri:

Ascultând textul, am că înțeles că

Ascultând textul, urmărind filmul, am simțit că

Reflecția și lucrul realizate individual sunt urmate de împățășirea ideilor și de discuții împreună cu un alt elev (de exemplu, cu colegul/colega de bancă) și apoi cu întreaga clasă (CS 3.1).

Competențe specifice vizate

- 2.1. Recunoașterea unor atitudini în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
- 2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
- 3.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru

Câteva comentarii

O analiză succintă a activității de învățare propuse permite evidențierea unor aspecte care pot conduce la reușita acesteia în planul proiectării și realizării activității cu elevii:

- **Textul utilizat.** Pentru un efect autentic, este necesar ca alegerea textului să fie subordonată competenței/competențelor specifice vizate, nivelului de vârstă al elevilor, să permită reflecția critică pe diferite planuri (cognitiv, axiologic, afectiv-atitudinal). În exemplul dat, textul are un plus de relevanță în planul învățării care se poate desprinde, prin relatarea unor întâmplări reale; textul are, astfel, o mai mare putere de convingere a elevilor în promovarea unor atitudini pozitive față de animale, față de ei înșiși și față de ceilalți.
- **Sarcinile de lucru.** În exemplul oferit, întrebările care structurează discuțiile cu elevii sunt specifice dezvoltării gândirii critice; întrebările pot fi de tipuri diferite și au rol diferit, de exemplu:
  - *Ce s-a întâmplat?*
punct tare: clarificarea perspectivei asupra problemei discutate
  - *De ce credeți că ...?*
punct tare: evidențierea cauzelor, efectelor
  - *De ce a făcut așa ...?*
punct tare: căutarea motivelor, a cauzelor interioare care determină evoluția întâmplărilor petrecute
  - *Putea să procedeze altfel?/ Se putea face și altfel?*
punct tare: explorarea unei alte evoluții a întâmplărilor, urmărind ca elevii să înțeleagă că noi oamenii facem alegeri, că evoluția uneori nedorită a lucrurilor în raport cu ceea ce ne-am așteptat este influențată de faptul că nu am ales cea mai bună alternativă posibilă
  - *Ce ai fi făcut tu dacă erai într-o asemenea situație? Ce crezi că a simțit cel în cauză? Ce ai fi simțit tu într-o asemenea situație?*
punct tare: exersarea empatiei, identificarea cu alte persoane, prin trăire, prin transpunere simpatetică; identificarea de alternative, dezvoltarea inteligenței emoționale a elevilor
  - *Ce credeți că s-a întâmplat în continuare?*
punct tare: manifestarea creativității, de exemplu, în exprimarea unor idei referitoare la continuarea întâmplărilor
  - *Prin ce termen cheie ați caracteriza ...?*
punct tare: evaluarea conținutului unui text
  - *V-ați confruntat cu ... și în alte contexte?*
punct tare: contextualizarea unei abordări
  - *A fost drept/ corect? A fost greșit? De ce?*
punct tare: urmărirea stadiilor de dezvoltare morală
  - *Poți să faci și tu ?*
punct tare: transpunere din teorie în practică, transfer în contexte noi, interiorizare.
- **Învățătura desprinsă.** Textul propus nu este un scop în sine. Rolul lui este să determine reflecția critică asupra problemelor discutate. Așa fiind, este necesar ca reflecția critică să

fie urmărită de cadrul didactic prin sarcinile de lucru propuse elevilor care vizează formarea la elevi a competențelor specifice menționate.

- **Evaluarea** este continuă, formativă, de exemplu prin urmărirea atentă a comportamentului fiecărui elev (în mod deosebit a atitudinilor lor).

Conexiuni posibile cu alte discipline

Activitatea de învățare poate sprijini procesul de dobândire de către elevi a altor competențe specifice, formate prin studiul altor discipline de învățământ:

- **Limba și literatura română:**
3.4. Evaluarea conținutului unui text pentru a evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante ale acestuia (de exemplu, prin sarcinile de lucru rezolvate de elevi în urma textului citit).
- **Arte vizuale și abilități practice:**
1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual (de exemplu, prin modul de raportare la filmul vizionat sau la unele secvențe ale acestuia).

Extinderi

- acțiuni realizate la nivel de clasă/școală care marchează *Ziua Internațională a Animalelor*, sărbătorită, în fiecare an, la 4 octombrie, pentru a recunoaște rolul important al animalelor în viața omului;
- întâlniri ale elevilor cu reprezentanți ai unor organizații nonguvernamentale care au ca obiect de activitate protecția animalelor, pentru cunoașterea inițiativelor acestora, a rolului pe care îl au în comunitate;
- expoziții (în școală, în spații publice din comunitate) cu desene realizate de elevi pe tema protecției animalelor, a prieteniei dintre oameni și animale.